No. 1559 Zaterdag 15 November 1913. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Curaçaosche vliegweek.

Een hoogst memorabel feit, dat niet verloren mag gaan voor de geschiedenis.

Ook Curaçao heeft zijn vliegweek gehad!!

Hoe heerlijk, hoe emotievol, hoe ultra-modern!

Er zou gevlogen worden, eerst Zondag, toen Dinsdag, daarna weer Woensdag en eindelijk Donderdagmorgen om 8 uur, om 10 uur, in den namiddag om vijf uur.

U ziet, de Curaçaosche vliegweek was compleet.

Het vliegtuig was een onderwetsche eendekker, zooals indertijd gebruikt door den beroemden BLERIOT, toen hij voor 't eerst 't Kanaal overvloog, 't is een hompie-dompie doosjes-systeem en niet zoo'n nieuwe met vleugels zooals JAN OLIESLAGER tegenwoordig gebruik, Jan de Antwerpsche Duvel.

Bij bekkenslag werd Zaterdag de vliegdemonstratie van Zondag afgezegd; 't zou Dinsdag gebeuren.

Dinsdagmorgen werd het vliegtuig gemonteerd, elk onderdeel goed gesmeerd, de noodige benzine ingenomen.

De motor werd geprobeerd; hij sloeg goed aan, de schroef trilde, sloeg door en maakte een geweldig lawaai.

Eerste sensatie van de Curaçaosche vliegweek!

Dat gebeurde 's morgens; 's middags ging de vlieger niet op.

Toch liep het Woensdagmiddag weer storm van belangstellend Publiek, dat tot vlak bij de machine werd toegelaten. Alles kon men zien, de losse kleppen boven aan de zijdoosjes, de tweebladige geelgeverfde schroef, den langen roodbruinen staart.

't Liep tegen vieren, het terrein werd door de Politie afgezet, en de verharde „Dam" langs het Waaigat als *startingvloer*, het Plein als vliegterrein voor den vliegenier vrijgehouden.

De spanning zat er al in. Men lachte elkander toe, blij over het zeldzame feit op Curaçao een vliegdemonstratie te kunnen bijwonen. Ja, 't ging nu toch werkelijk gebeuren. Men voelde zich zoo'n beetje zenuwachtig over de waaghalzerij, die men weldra zou te zien krijgen.

De vliegenier talmde nog wat.

Het was al lang vier uur, het werd al kwart over vieren.

Maar toen ook is er gevlogen, zoo onverwacht en onvoorbereid, dat men niet wist waarheen.

Alles is exceptioneel op Curaçao. En zoo gebeurde het thans, dat de vliegenier kalm bleef staan, terwijl het Publiek vloog, vloog wat het vliegen kon om aan den neerkletterenden regen te ontkomen.

En pret, dat we gehad hebben, als zelden te voren in ons reportersleven.

De vliegenier liet rondkleppen, dat hij op zijn beurt ook zou vliegen den volgenden morgen 8 uur.

Weer waren we present en met ons vele oude bekenden, die, evenals wij, vast besloten scheneu de geheele vliegweek mee te maken.

Het regende wel niet om 8 uur, maar 't zou gaan regenen, en het regende ook werkelijk een half uur later, het regende, dat het goot.

(Zoo'n regenweek is ook een memorabel feit in de geschiedenis van het droge Curaçao.)

Het vliegen werd naar 10 uur verschoven.

Om 10 uur regende het niet, maar 't had geregend, en 't zou weer regenen.

De vliegenier zou vliegen des middags 4 uur.

Maar om vier uur regende het weer, hard en flink.

Eindelijk tegen 5 uur wordt de motor aangezet, de schroef draait en lawaait over de vlakte. De vliegenier START... en duikelt in 't Waaigat; hetgeen meerdere hoogvliegers op Curaçao vóór hem plachten te doen.

Dat het Waaigat een bizondere aantrekkingskracht bezat voor luchtballons wisten we, nu blijkt het ook vliegtuigen aan te trekken.

Intusschen, de vliegenier had groot gelijk niet te vliegen, als hij het niet verantwoord vindt.

En het Publiek heeft toch genoten. Curaçao heeft zijn vliegwerk gehad!

Een mooie vliegprestatie laten we hier nog voor onze lezers volgen, maar 't gebeurde niet op Curaçao doch in Nederland.

Men schrijft uit den Haag aan het „Hbl".:

Het is bekend dat een hoogtevlucht met passagier, officieele gecontroleerd, hier in Holland nog niet had plaats gehad.

Zooals wij Vrijdag berichtten, lag het in het voornemen van Van Steijn, dit record op zijn naam te stellen. En alhoewel „een man een man, een woord een woord" in de aviatiek, althans op gedateerden termijn, niet gevergd mag worden, is Van Steyn zijn toezegging nagekomen. Hoevelen zijn er niet, die de ongunstige omstandigheden als excuus zouden hebben aangevoerd.

Maar niet alzoo Leo van Steyn, die voor de zooveelste maal bewezen heeft, een aviateur te zijn, die naast groote bekwaamheden, bijzondere vliegmensch-kwaliteiten te zijner beschikking heeft.

Toen de Farman-tweedekker tegen drie uur uit de hangar werd geschoven, hadden de meest verstokte optimisten nog maar een zeer zwak geloof, dat de record-poging zou doorgaan. Het was naargeestig triestig weer, donker grauwe wolken voeren laag over ons heen, er stond een straffe wind en uit het Zuid-Oosten dreigde een regenbui.

Maar Van Steyn maakte bedaardweg zijn toebereidselen. „We zullen zien wat het wordt!" was het eenige wat hij op de talrijke vragen antwoordde.

Gekleed reeds in dikke grijze trui, de onderbeenen met mollige putti's omwonden, hulde hij zich nog in een ferme jas, trok een zijden kous zonder voet over het hoofd, zoodanig, dat alleen oogen, mond en neus door het voetgat kwamen kijken, zette daarop de aviateurs-capuchon op, trok vervolgens warme handschoenen aan en klom in den gondel.

Intusschen was in de loods luitenant M. L. J. Hofstee, die, zooals reeds gemeld als passagier zou fungeeren, zich eveneens aan het inbakeren.

Nadat de sportcommissaris de heer F. baron van Voorst tot Voorst met den heer Van den Berch van Heemstede den barograaf hadden verzegeld en alle gaatjes, waardoor nog de motregen viel, met een karton hadden afgesloten, klom ook luitenant Hofstee in den gondel. De barograaf werd van Steyn aan een riem om den hals gehangen, waarop luit. Hofstee het bloed-aftap-instrument in ontvangst nam, welk hem werd medegegeven om een onderzoek te kunnen instellen naar den invloed van de hoogere luchtlagen op de bloedgesteldheid.

Even werd over dat cartonnetje gediscussieerd.

Zit het wel vast, vroeg van Steyn. Ik heb een hekel aan al die losse dingen in m'n toestel.

Absoluut! werd beaamd, 't zit solide vast en kan er onmogelijk uitvliegen.

Dan is 't goed, merkte Van Steyn op, want je moet wel bedenken, het kleinste ding, dat in m'n schroef waait, beteekent de dood.

Het werd zonder eenige theatraliteit of effect-bejag gezegd, maar ons maakte het toch even stil.

Maar de mecaniciens kakelden maar door en schreeuwden, dat de zaak in orde was.

Toen was de tijd tot vertrek daar. Maar toen begon de bui, die reeds lang had gedreigd, zich te ontlasten.

De regen tikkelde op de strak gespannen vleugels, maar, zeide Van Steyn: Allons nous partirons!

Precies kwart voor vier werd het sein gegeven.

Na dertig meter reeds decolleerde de Farman, die schuin tegen den wind in startte.

In de richting van Leiden steeg het toestel snel en zonder van koers te veranderen zagen wij het van een handbreedte tot stip verkleinen, om juist na elf minuten in de wolken voor het oog te verdwijnen.

Het gering aantal aanwezigen, niet meer dan een dertig man, onder wie dr. Schouten van het Meteorologisch Instituut en de bekende meteoroloog de heer Chr. Nell, zocht toen weldra onder de Duindigt-tribune en onder 't afdakje van het voormalig totalisatorgebouwtje een schuilplaats tegen den regen, van uit welke „obsevatie-posten" een algemeen getuur in de richting Leiden begon.

Van Steyn liet lang op zich wachten. Maar eindelijk, 't was 28 minuten na het vertrek, werd ongeveer terzelder plaatse waar zooeven de stip verdwenen was, de stip weder zichtbaar en kwam de Farman op groote hoogte — naar schatting 1500 meter — recht op het landgoed Duindigt aanvliegen. Een daling werd verwacht. Maar van Steyn vloog door en zette koers in de richting van Voorburg, waarbij hij plotseling in de wolken werd opgenomen en andermaal voor het oog verloren ging. Even plotseling als hij in de wolken was gevlogen, kwam hij er weer..... uitvallen. Steyn was gekeerd en, het moest daarboven Spaansch toegaan, had sich blijkbaar — vermoedelijk om aan ongewenschte omstandigheden te ontkomen — een paar honderd meter laten neerploffen.

Nu begon de daling. In wijde spiralen zwaaide het toestel al lager en lager tot het ten leste in rechte lijn op het middenterrein kwam aanzweven en keurig op het ongemakkelijk landings-oord werd neergezet na 53 minuten „omhoog" te zijn geweest.

Nadat het feliciteeren en complimenteeren een einde had genomen, konden we beide luchtvaarders even te spreken krijgen.

De omstandigheden in aanmerking genomen, was de vlucht wel geslaagd, al was niet de hoogte bereikt geworden, waarop gehoopt was. Hooger dan 2000 Meter was het toestel „met geen man en macht" te krijgen geweest. Zwaar door het water, werd het bovendien in en door de wolken telkens neergedrukt. 't Was jammer, maar mislukt was deze poging toch niet te noemen. Het record was met een behoorlijk cijfer tenminste nu gevestigd en allicht, dat het een prikkel voor anderen was er eveneens voor uit te gaan.

Waar over geklaagd werd, was over de kou.

„Jongen, 't was er zoo koud!"

En beiden namen een hartigen teug uit de veldflesch met cognac die tot de á terre blijvende uitrusting had behoord.

Last van den wind hadden de heeren niet doorloopend gehad. Alleen op 600 M. en op 1200 M. waren zij sterk aan 't schommelen geraakt. Maar bar onaangenaam hadden zij 't gehad in de buurt van Rijswijk, dat was dus, tusschen twee haakjes, toen 't toestel ten tweeden male plotseling voor ons verloren ging. Daar was het hondenweer. Haastig waren ze uit een sneeuwjacht weggevlucht. Luit. Hofstee plakte met een pleister de — met koude handen wat onzeker toegebrachte — wondjes dicht en van Steyn liet andermaal de schroef aanslaan, omdat hij zijn toestel nog even weg moest brengen. Met een mooi vluchtje plaatste hij het voor de hangar.

Dr. Schouten, die de barograaf vluchtig onderzocht, meende de bereikte hoogte op iets minder dan 2000 meter — plm. 1950 M. te moeten schatten.

De eerste dagen zal Van Steyn geen demonstraties meer geven. Heden vertrekt hij voor eenigen tijd naar zijn broeder Henri te Genck. Maar niet per vliegtuig. Daartoe is het weer hem te onaangenaam en te ongedurig. Hij gaat warmpjes in de zachte kussens, per trein.

Van Steyn vertelde nog.

't Was bijwijlen wel 'n angstige vlucht geweest, maar één moment had hij bepaald in gevaar verkeerd.

Dat was niet bij die verraderlijk heftige schommelingen op 600 en 1200 meter, maar, toen wij, zeventien á achttienhonderd meter hoog, daar boven Rijswijk plotseling door 'n wolk snorrend, in de sneeuwjacht verzeilden en er geen meter vooruit en geen meter omlaag véel te zien.

„Ik probeerde er uit te draaien. Maar je moet je voorstellen, 't was net of we in stoomkolom zaten, maar dan ijskoude stoom, wel te verstaan. Ik draaide en draaide omlaag, voelde dat ik helde en meer en meer helde en me niet oprichten kon. De bui had me te pakken, het joeg maar om ons heen en ik kon geen vleugel, niets, niets zien.

Hoe schuin we lagen kon ik nergens uit benaderen, totdat ik, steeds draaiend en pijlsnel dalend, plotseling de aarde zag, doch in zulk een ongewonen stand, dat ik er geweldig van schrikte.

„Je weet, zie je de aarde schuin staan, dan is dat een bewijs, dat je zelf overhelt. Hoe schuiner de aarde, hoe schuiner je zelf bent. Maar zóó had ik haar nog nooit gezien. Ik moet, ik kan t'me niet anders verklaren, op één vleugel omlaag zijn gekomen. Het was een mo-

NAAR HET GELUK.

(Uit het leven van een bekeerling.)

XX Waarom geeft men diners? Waarom danst men?

Gelijk er algemeen gebruikte uitdrukkingen zijn, waar niemand ooit meer over nadenkt, zoo zijn er ook algemeene gebruiken, waarvan men den oorsprong niet kent, en over welker beteekenis niemand zich rekenschap geeft.

Mijn trouwe lezer, hebt gij uzelf wel eens de vraag gesteld: Waarom geeft men diners? — Waarom danst men?

Uren achtereen draaien de menschen over een gladden vloer, nachten en nachten besteeden zij daaraan; men danst en haalt zich in de hoogste verhitting de tering op den hals, velen sterven hieraan, en niemand begrijpt het doel van deze schijnbaar dwaze aanstellerij. En toch ligt er een diepe zin aan ten gronde. Waarom danst men eigenlijk? Lieve lezer, dat is een geheim, dat ik niet mag verklappen, anders zou het dansen ophouden en zouden er zeer vele ongelukkige huwelijken komen. Heil u, als gij het nog niet weet, want dan hebt gij het doel, dat er mee bereikt moet worden, reeds getroffen. Zoudt gij het desniettegenstaande toch nog gaarne weten, dan wil ik u dat, als ge belooft het voor u te houden, wel zeggen, maar onder vier oogen.

Voor 't oogenblik wil ik alleen eens laten uitkomen, waarom men diners geeft.

Houdt een valschen hond, die u bijten wil, een warme leverworst voor, en hij zal nooit meer tegen u brommen. Van de voortreffelijke eigenschappen van den hond bezit de mensch de dankbaarheid zijner maag.

Men noodigt een vijand uit ten eten en zet hem zijn meest geliefkoosde gerechten voor, opdat hij niet langer kwaad op u blijve en tegen u bromme; zijn vijandelijk gevoel zal bedaren en hij zal minder kwaad van u spreken.

Och, iedere mensch heeft zijn Achillespees.

HEINE zegt: „Ik kan toch niet brommen tegen iemand, die mijn verzen prijst!"

De maag, nu, is de Achillespees van de meeste menschen, daar zijn zij het meest kwetsbaar. Een ieder tracht dus steeds zijn vrienden te zoeken in de omstreken van de maag.

Het lukt wel niet altijd, want er zijn ook menschen, die juist na een heel keurig diner sterk afgeven op hun gastheer. Maar dat zijn uitzonderingen. Daar zij in de maag niet te treffen zijn, zullen die soort menschen nooit of nimmer gewonnen worden. De overgroote menigte der menschen, die eens lekker gegeten hebben, herinneren zich met pleizier dat goede diner en loven hunnen gastheer.

Maar helaas, meermalen ook houdt die dankbaarheid bij de menschen slechts zoo lang aan, als de nasmaak der spijzen duurt. Vandaar de gewoonte om elkander meerdere malen ten diner te vragen.

XXI Een bezoek bij Riccord.

Vóór den oorlog overtroffen de Franschen ons, Duitschers, in twee dingen.

Als men te Parijs de lekkernijen geproefd had van den banketbakker BOISSIER, riep men onwillekeurig uit: Wat zijn nu toch eigenlijk de Berlijnsche kransjes!

Sindsdien hebben de Fransche koks, die zich onder de gevangenen bevonden, ons in het geheim ingewijd, maar toch bestaat tot op den dag van heden nog dit groote onderscheid, dat wat men te Parijs het heele jaar door krijgen kan, men te Berlijn slechts bij bepaalde gelegenheden of op bestelling kan krijgen. Op het stuk van weelde is het groote, schoone Berlijn nog altijd een armoedig dorp vergeleken met Parijs. Let maar eens alleen op dien overvloed van hoogst elegante equipages. In de Leipziger Strasze van Berlijn staat ook wel eens het verkeer beelemaal stil, maar dat gebeurt alleen als een doodmoepaard van een huurrijtuig zich midden in de straat laat neervallen om uit te rusten, of wanneer een slagerswagen met een melkkar in botsing komt.

Het tweede punt, waarin ons de Franschen vóór den oorlog verre overtroffen, was de geneeskunde. De doktoren van Parijs stonden torenhoog uit boven die van Berlijn. De beroemdste van allen, de voornaamste van de geheele wereld en als een halfgod vereerd, was Dr. RICCORD. Nog onlangs had hij Keizer Napoleon van een zijner vele kwalen afgeholpen, waardoor zijn beroemdheid steeg tot den hoogsten graad.

Gedurende de belegering van Parijs werd het „Grand Hotel" ingericht als hospitaal voor de gewonden. RICCORD behandelde de patiënten van de eerste verdieping.

De vreeselijke oorlogsziekte, de hoogst besmettelijke „Verrotting" brak uit. Ieder, die maar een schrammetje had opgeloopen, verrotte levend. RICCORD was niet in staat ook maar één enkelen patiënt te redden.

Dat was een harde slag voor den grooten man. Tot zijn geluk hadden, de tot waanzin gebrachte Parijzenaars al hun aandacht gevestigd op de dagelijks beproefde uitvallen, of op wat er eetbaars te krijgen was voor dien dag. Zoo ging deze groote ramp voorbij zonder afbreuk te doen aan zijn grooten naam.

Men kan zich voorstellen, wat een moeite het gekost heeft aan het „Grand Hotel" om na den oorlog

ment van geweldige emotie. Maar stel je nu voor, toen ik, Goddank, weer horizontaal lag, komt er een hand langs m'n oor en houdt Hofstee me een met wat bloed gevuld reageerbuisje voor.

„Ik had geen kik, geen angstschreeuw, niets van hem gehoord, of bemerkt. En terwijl, t'daar op 't kantje afging, had hij aan 't verzoek, 'n paar druppeltjes bloed af te tappen, voldaan.

„Voor Hofstee als passagier — ja, noteer het maar — heb ik inderdaad bewondering. Een passagier, als hij, bemerk je niet, je voelt 'm niet en dat werkt zoo prettig op je, vooral in momenten, dat 't niet recht in den haak is. Wie weet, wat er vanmiddag gebeurd zou zijn met 'n anderen passagier, als die geschreeuwd had, of in doodsangst me had beetgepakt.

„Hofstee heeft 'n zekere philosophische kalmte naast 'n kinderlijk vertrouwen. Als hij is ingestapt, weet hij op den bestuurder te zijn aangewezen. Zelf vliegen kan hij niet en ingrijpen op een hachelijk moment is dus buitengesloten. Dit is, natuurlijk met ieder passagier, die niet vliegen kan, het geval. Maar Hofstee heeft vanmiddag op een aangrijpend moment, logisch volgens deze overtuiging gehandeld door het geval volkomen te negeeren. Hij moet het maar opknappen, ik kan er toch niets aan doen.

„Toen mij bleek, dat ik — volgens mijn eigen hoogtemeter — onmogelijk hooger dan 2000 meter kon komen, riep ik hem toe, dat, wilde hij nog 'n druppeltje bloed nemen, hij 't dan nu moest doen. We gingen toen boven Rijswijk net de eerste wolk in. Hofstee nam de pincet, prikte zich — door de kou en de schommelende beweging natuurlijk te diep — in de hand, liet mij het wondje zien: Of 't zoo goed was? En toen wij daar zoo allergemeenst in de sneeuwjacht gingen draaien, toen ik dacht: daar gaan we, 't is gebeurd! begon hij kalmweg door 't gummislangetje bloed in het reageerbuisje te zuigen. Zooals al verteld, hield hij mij het resultaat voor, juist toen ik een zucht van verlichting liet hooren.

„Ga ik weer eens voor een record met passagiers, dan zou ik het zeer op prijs stellen, indien luit. Hofstee weer van de partij wilde wezen."

„Dat is geen toupet, maar 'n filosophische kalmte, welke ik moed noem en bewonder."

Koloniaal Verslag 1913

NIJVERHEID.

Vlechtindustrie. De uitvoer van hoeden, die in 1911 tot boven de 113000 dozijn steeg, ter waarde van meer dan f 443000, nam in 1912 wederom belangrijk toe en klom tot ruim 145600 dozijn, vertegenwoordigende eene waarde van over de f 794000. Terwijl de gemiddelde prijs per dozijn in 1911 f 4 bedroeg, beliep deze in 1912 ruim f 5, hetgeen is toe te schrijven in de eerste plaats aan de verbeterde qualiteit der hoeden en in de tweede plaats aan de meerdere vraag van het buitenland.

Het koloniaal bestuur heeft intusschen ook uitbreiding gegeven aan de maatregelen tot bevordering van de hoedenvlechtindustrie. Thans zijn ook overal in de buitendistricten van Curaçao en ook op Aruba en Bonaire vlechtcursussen opgericht.

Hoewel het uit Maracaïbo hier ingevoerde vlechtstroo duurder geworden is, laat de qualiteit er van nog steeds te wenschen over.

Van uit Suriname werden eenige monsters van het daar gekweekte en geprepareerde vlechtstroo naar Curaçao gezonden. Het stroo voldeed goed. Het is echter niet te verwachten, dat reeds in de eerste jaren eene belangrijke hoeveelheid stroo van daar zal kunnen worden betrokken, omdat de cultuur van de desbetreffende hoedenstroopalmen er nog maar kortelings en voorloopig op kleine schaal is ingevoerd.

Verdere bijzonderheden omtrent de strohoedenvlechtindustrie in de kolonie zijn opgenomen in het als bijlage W hieraan toegevoegd verslag (met vier staten) van den tijdelijken leider dier industrie.

Waterwerken. De capaciteit van de inrichting tot het distilleeren van water werd in 1912 gebracht op 50 ton per dag. De hoedanigheid van het geleverd water is als die van goed drinkwater.

Thans wordt er in de ijsfabriek eene proef genomen met een nieuwen distillateur om zeewater te distilleeren. De resultaten zijn nog niet bekend.

Electrische inrichting. Het aantal lichten is met 150 toegenomen. Eene uitbreiding van de inrichting is in voorbereiding.

IJsfabriek. In de fabriek werd een nieuwe distillateur geplaatst om het voedingswater voor de ketels uit zeewater te distilleeren.

Tevens werd er eene koelkamer opgericht en ter beschikking gesteld van het publiek. Van die kamer wordt gebruik gemaakt voor het conserveeren van versch vleesch.

Coöperatieve vereeniging en nijverheid. Het hoofdbedrijf dezer vereeniging bepaalde zich tot het vervaardigen van alpargata's (inlandsch schoeisel) In 1912 heeft de vereeniging uitgevoerd 1547 dozijn paren alpargata's tot een waarde van f 9509 tegen 451 dozijn ter waarde van f 3100 in 1911.

In den toestand van de touwslagerij en van de fabricatie van vermicelli en van Curaçao-likeur, die in 1911 aanmerkelijk werden verbeterd, is geen verandering gekomen.

Aan de leden van de vereeniging werd ook over 1912 een dividend uitgekeerd van 10 %, terwijl bij het reservefonds een bedrag van f 25· werd gevoegd.

Struisvogelpark. In den loop van 1912 richtte eene particuliere onderneming op eene voor dit doel op Curaçao aangekochte plantage een struisvogelpark onder den naam van „Albertina". Er werden tien paren struisvogels ingevoerd. Een vogel stierf onder verschijnselen van vergiftiging. In November 1912 werd het eerste ei gelegd en in Januari 1913 broedden vier nesten. Bij het einde van den broedtijd kan op een aanwas van 50 à 60 kuikens gerekend worden. Het grootbrengen der kuikens vereischt bijzonder veel zorg. Van de veerenopbrengst kan nog niets met zekerheid worden medegedeeld. Het eerste jaar zal die opbrengst onbevredigend zijn, omdat de veeren zeer veel geleden hebben bij het vervoer van de vogels, die in nauwe kooien en onder slechte hygiënische omstandigheden eene lange zeereis moeten afleggen.

Het Koloniaal Bestuur heeft aan deze onderneming bij wijze van eene bijdrage in de oprichtingskosten van het park voor eens geldelijke steun verleend.

LANDBOUW.

Het oogstjaar 1911—1912 was op Curaçao zeer bedroevend, want zoowel de oogst van maïs als van veldvruchten ging totaal verloren door de felle droogte, die van Juni 1911 tot October 1912 aanhield.

De dividivi-oogst leverde op enkele plaatsen een beter beschot dan op andere, maar was over het algemeen kleiner dan in 1911. De uitvoer was ook veel geringer. Wegens de lage marktprijzen, waarin wel is waar tegen het einde van het verslagjaar eene geringe verbetering viel te bespeuren, achtten vele planters het niet de kosten loonend de peulen te laten plukken, zoodat vele rijpe peulen werden verwaarloosd.

De aloë-oogst bedroeg in 1912 veel minder dan in het voorafgaand jaar. Slechts 920 K.G. werd uitgevoerd tegen 3798 K.G. in 1911.

De opbrengst van oranjeschillen was in 1912 veel geringer dan in 1911, respectievelijk 13 492 K.G. en 26256 K.G. De vermindering der opbrengst vindt hare oorzaak in de omstandigheid, dat ten gevolge van den onvoldoenden watervoorraad der putten de irrigatie niet naar behooren kon plaats hebben.

De sisal- en pita-aanplant op „Welbedacht" heeft in 1912 door de lang aangehouden droogte nog meer geleden dan in 1911.

Van den proefaanplant op „Mundo Novo" zijn daardoor ruim 600 van de 2800 ongeveer vijfjarige sisalplanten gestorven. De ledige plaatsen zijn thans bijna alle weer aangevuld door opgeschoten suckers (zijspruitjes).

Blad voor ontvezeling werd er in 1912 zoo goed als niet gevormd.

Door de aan het eind van 1912 ingevallen regens hebben de meeste planten zich weer voldoende hersteld. Overal zijn reeds talrijke suckers aanwezig.

De ziekteverschijnselen in de bladeren hebben zich niet noemenswaardig herhaald.

Op de terreinen van de „Eerste Sisal-Cultuur Maatschappij" van de plantage „Malpais" (Mount Pleasant) zijn, behalve de kweekbedden, thans ongeveer 40 H-A. met ± 80000 planten in cultuur gebracht.

De maatschappij beschikt reeds over 400000 planten en verwacht nog meer te zullen ontvangen.

De sterfte onder de uitgezette planten door droogte had voornamelijk plaats op de klei- en humusgronden van de beplante terreinen.

De herhaalde pogingen om planten van Yucatan te bekomen, zijn tot nu toe zonder resultaat geweest.

De proef met Curaçaosche pita is mislukt, daar de plantjes, uitgezet naast sisalplantjes, die het goed hebben uitgehouden, in den drogen tijd alle gestorven zijn. Er zal echter eene tweede proef daarmede genomen worden.

De proeven met verschillende soorten kunstmest op de terreinen van de maatschappij zijn onder leiding van den landbouwkundige aangevangen en zullen op uitgebreider schaal worden voortgezet.

Daar de, zij het dan ook laat in 1912, ingevallen regens tamelijk goed hebben aangehouden, mag van het oogstjaar 1912|1913 wel geen schitterend, maar toch een middelmatig resultaat verwacht worden.

Tegen het begin van het plantseizoen in 1912 bleek er groote schaarschte aan goed plantzaad te bestaan. Ten einde daaraan te gemoet te komen is door den landbouwkundige uit Noord-Amerika ingevoerd de zoogenaamde *White kaffir*, eene vroegrijpende variëteit maïs, die getoond heeft goed te voldoen.

Aan dit verslag wordt als bijlage X toegevoeg het verslag van den landbouwkundige over 1912.

De commissie tot voorbereiding van de oprichting van eene landbouwleenbank, op den grondslag van onderlinge hoofdelijke aansprakelijkheid, heeft in 1912 aan een persoon een krediet van f 250 verleend voor het planten van aloë.

De contrôle over de wijze, waarop het geld besteed werd, geschiedde evenals in het vorige jaar.

Op de betaling van rente en aflossing van kapitaal zijn in 1912 van ongunstigen invloed geweest de mislukking van den oogst en het daardoor ontstane gebrek. Daardoor hebben vele deelnemers niet aan hunne verplichtingen kunnen voldoen.

Van het door het koloniaal bestuur verstrekte kapitaal tot een totaal van f 16000 werd in 1912 een bedrag van f 640 geamortiseerd.

Bijlage Y houdt een overzicht in van de opbrengst der plantages en gronden in de buitendistricten van het eiland Curaçao.

Dank zij de milde regens, die zich einde October 1912 hebben ingesteld, waren ook op Aruba de verwachtingen op een bevredigenden maïsoogst gunstig, hoewel een gedeelte van den te veld staanden oogst erg geleden heeft van rupsen en honingdauw. Van een na-oogst zal echter niets terechtkomen door het te vroeg ophouden van de regens. De oogst van boonen en andere rankvruchten was over het algemeen bevredigend te noemen, doch de pinda-oogst heeft zeer veel te wenschen overgelaten, omdat wegens gebrek aan goed plantzaad zeer weinig is uitgezaaid kunnen worden en omdat de regens voor deze cultuur te laat zijn ingevallen.

Ook de dividivi-oogst was slechts middelmatig. Die van aloë, hoewel minder dan het vorig jaar heeft echter een beter financieel resultaat opgeleverd ten gevolge van den hoogeren marktprijs van het product.

Wordt vervolgd.

St. Martijnsche „Flikjes en Flokjes.

De Eerwaarde Zuster Euphrasine.

De kloostergemeente op St. Martin der Eerwaarde Zusters Dominikanessen gedenkt wederom een zilver professiefeest op den 25n November.

De feestelinge is de zuster wier naam wij hierboven vermeld hebben.

Geboren te Elst 2 Mei 1865 deed zuster Euphrosina (Mej. Johanna van den Brink) haar religieuze professie te Voorschoten den 25n November 1886.

Een ieder die haar gekend heeft in haar arbeidzaam leven, zal het zonder aarzeling toegeven, dat het 25 jaren zijn geweest van stillen maar toch vruchtbaren arbeid.

Na gedurende eenige jaren werkzaam geweest te zijn in het vaderland vertrok zij naar Curaçao 5 Mei 1892 alwaar zij werkzaam bleef tot 1 Dec. 1897 in het weeshuis te Santa Rosa. Dag in dag uit was Zuster Euphrosine op haar post ondanks de eigenaardige moeilijkheden verbonden aan zulk een gewichtig ambt.

Toen het weeshuis werd overgedragen aan de zorg der Paters Salesianen, vertrok Zuster Euphrosine naar St. Martin om daar te werken ten bate van het Katholieke onderwijs de Bovenwindsche eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba waren achtereenvolgens de plaatsen haar door de gehoorzaamheid aangewezen

Toen in 1910 de Zusters Dominikanessen zich ook gingen vestigen op Aruba, werd ook Zuster Euphrosine daar heen gezonden en zoo begrijpen wij, dat zij daar de moeilijke dagen heeft meegemaakt, die iedere nieuwe stichting heeft door te worstelen.

In December 1912 is zij weder teruggekeerd naar St. Martin en thans is zij werkzaam op Simpson's bay.

Stil gezeten heeft Zuster Euphrosine dus niet, de zee is zij meermalen over en juist niet met de comfortabele steamers van onzen tijd.

In verschillende werkkringen heeft zij haar beste krachten getoond en waar zij ook was, het woord van hare professie deed zij altijd gestand.

Maar zoo is het. Door de professie doet de Religieuze eenmaal afstand van alles. Waar zij is en in welken werkkring ook, God is overal, en God kan door iederen arbeid gediend worden.

En zoo heeft Zuster Euphrosine God in blijdschap gediend ter Zijner eer en tot heil van menigeen te Curaçao, Aruba, St. Martin, Saba en Eustatius.

Moge God zijn dienares nog vele jaren geven om te arbeiden in de missie.

Draadlooze telegrafie van Belgie naar Kongo.

Het groote station voor draadlooze telegrafie te Brussel heeft, met zijn golvingen, gemeenschap weten te houden met een schip, op reis naar Kongo, gedurende den geheelen overtocht. En nu heeft het verbinding met het station te Boma, op 6300 K.M.

Het is de eerste keer, dat op dien afstand radiotelegrammen over land zijn overgebracht (over zee is veelal een dubbele afstand mogelijk). Het verkregen contact is geen toeval, zooals wel eens voorkomt, maar 't is dagelijks herhaald geworden.

Het Brusselsche station is van 200 paardekracht. Het toestel rust op twee masten van 125 M. en zes masten van 65 M., van 't type van 100 M., dat op de tentoonstelling te Gent te zien was. Het stelsel is dat van de eenheidsgolven. De voornaamste machine is een alternateur J. Bethenod, die 1000 oscillaties per seconde levert, van dezelfde constructie als die, welke onlangs op 't station van de Eiffeltoren is ingericht.

Kol. Weekbl.

Handelsonderwijs in Frankrijk.

Reeds vele jaren staat het handelsonderwijs in Frankrijk op hoog peil.

De lagere Fransche handelsscholen zijn in de meeste gevallen door de gemeente en de handelskamers opgericht. Ook gaan eenige scholen van naaml. vennootschappen uit. Een lagere handelsschool vindt men in bijna iedere Fransche stad. Het onderwijs vindt gewoonlijk 's avonds om 8 uur plaats en wel gedurende 6 — 9 uur per week.

Om tot deze scholen te worden toegelaten, moet men minstens de klassen der lagere school doorloopen hebben. Naast Engelsch en Duitsch, deels ook Italiaansch, wordt op deze scholen geleerd rekenen, handelsrecht, boekhouden en stenografie.

Het middelbaar handelsonderwijs wordt in Frankrijk gegeven in de handelsscholen en hoogere handelsscholen. Handelsscholen met 4-jarig dagonderricht bestaan er o. a. twee in Parijs en een in Reims. Schoolgeld frs. 200. Het leerplan luidt: Handelswetenschappen, handelsrekenen, boekhouden, Fransch, geografie, geschiedenis, schoonschrijven, eenige vreemde talen, algebra, chemie, warenkunde, handelswetgeving en natuurkunde.

De hoogere handelsscholen hebben ongeveer hetzelfde leerplan, maar gaan dieper op verschillende vakken in. De leergang is hier drie jaar met wekelijks circa dertig lesuren. Het leergeld aan deze scholen bedraagt zelfs 800 — 1200 frs. Van de hoogere handelsscholen bevinden er zich drie in Parijs, een te Rouaan, een te Lyon, Marseille, Hâvre en Bordeaux. Op één uitzondering na, zijn al deze scholen reeds in 1871 gesticht.

Ook wordt aan 't handelsonderwijs voor jonge meisjes veel zorg besteed. Het aantal vrouwelijke studenten

---

weer gasten te krijgen in dit verpest en besmet huis. Alles moest vernieuwd worden, en nog moest geruimen tijd het logies gratis zijn, om de menschen te overtuigen, dat alle besmettingsgevaar geweken was.

Ten gevolge van het nemen van koude zitbaden had ik een blaaskwaal opgeloopen, waarvan geen dokter mij genezen kon. Ik besloot daarom, na het sluiten des vredes, den beroemden RICCORD eens te consulteeren. De portier wees mij een wachtkamer, waar zoowat 50 menschen bijeen waren..... het spreekuur was verstreken en niet één persoon werd toegelaten. Ik dacht bij mezelf: De dokter zal een zeer zwaar geval onder handen hebben gehad, of misschien is hij bij den Keizer geroepen." Den volgenden dag kwam ik opnieuw terug.... maar opnieuw werd niemand toegelaten.

Ik was van plan een reis te maken en berekende, dat ik op die manier nooit een beurt zou krijgen.

Ik verzocht derhalve den portier, toen ik voor de derde maal terug was gekomen, te willen zorgen, dat ik dien dag toch zeker een beurt zou krijgen. Heel eerbiedig boog hij en zeide: Dat hangt slechts van uzelven af." — Ik begreep hem. Zijn voorspraak moest met een fooi gekocht worden. Ik gaf hem een vijf francs stuk waarop hij mij naar een andere wachtkamer geleidde, waarin zoowat een 40 personen zaten te wachten, waarvan er eenigen geholpen werden. Met dit tempo kon ik nog niet tevreden zijn, het ging mij te langzaam en ik had haast. Den vierden dag zei ik den portier: „Man, 't gaat me nog niet gauw genoeg, ik verlang op dit oogenblik zelf te worden toegelaten." Dan, met een heele diepe buiging antwoordde hij weder: Dat hangt slechts van u zelven af." Ik begreep hem, die vijf Francs waren niet genoeg geweest; ik drukte hem een tien Francs in de hand, waarop ik weder in een andere wachtkamer werd gelaten, waarin zich n' 30 personen bevonden, waarvan de helft werd afgeholpen. Ik overzag het geval. Er bestonden verschillende wachtkamers met verschillend rangnummer.

Het hing van de grootte der fooien af in welke men werd toegelaten. De grootste fooi correspondeerde aan de snelste toelating. (Later vernam ik, dat een portier bij Dr. RICCORD binnen drie jaar tijds een rijk man was, en zijn postje opgaf.) Ik ging naar den portier en reikte hem een 20 francsstuk over onder de verklaring, dat ik noodzakelijk op reis moest en niet meer terug kon komen: Met een beweging, of ik hem een cent gegeven had, stak hij het goudstuk in zijn vestjeszakje en maakte een andere deur voor mij open met het gezicht van groote welwillende bescherming. Dat salonnetje was al heel klein, waar ter nauwernood een fauteuil in kon staan, maar het was buitengewoon weelderig gemeubileerd. Het was bepaald bestemd om slechts één persoon tegelijk te ontvangen.

Ik bevond me in de wachtkamer der gekroonde hoofden en van allen die voor hun niet-wachten-willen betaalden. Na een oogenblik werd ik plechtig toegelaten.

Het is toch wel eens goed niet al te veel geduld te toonen. Die lui uit de eerste wachtkamer zitten er hoogstwaarschijnlijk nog, als zij en de dokter intusschen niet gestorven zijn.

Dr. RICCORD was een indrukwekkende verschijning, hij stond achter een tafel waarop een berg goudstukken lag. Vóór ieder spreekuur liet hij dezen lokvogel daar op leggen om de menschen in den waan te brengen, dat zulk een hoop goud in een enkel spreekuur verdiend werd. Ieder consult had men dus met een hand vol gouds te betalen. Zonder reclame en hansworsterij gaat het nu eenmaal niet bij de Franschen.

De dokter onderzocht mij zeer nauwkeurig en verklaarde mij voor ongeneselijk.

Wat zijn de toestanden toch in weinig jaren veel veranderd!

Een Duitsch geneesheer, een van God begenadigd genie, heeft een instrument uitgevonden, waarmede men de blaas met electrisch licht zoo helder mogelijk kan doorlichten, alsof ze open en bloot voor u lag. Slechts met dezen Spiegel, door Dr. NITZE van Berlijn uitgevonden, is het mogelijk ziekten te genezen, die vroeger geheel onbekend waren. Aan deze kwalen gingen vroeger vele menschen reddeloos verloren, terwijl tegenwoordig met behulp van dezen spiegel en daarbij behoorende instrumenten, met een schitterende operatie zonder eenigen pijn, en zonder dat een mes behoeft te worden aangeraakt, de ziekte wordt weg genomen.

Aan deze gelukkige, onschatbare, voor de Duitsche wetenschap zoo roemvolle uitvinding, heb ik het te danken, dat ik van een veertigjarig ongeneeselijk lijden verlost werd. Dagelijks dank ik hiervoor den goeden God van ganscher harte, want zulk een uitvinding is een geschenk des Hemels.

Ik heb over dit alles willen spreken om mijne medemenschen, die aan een zelfde kwaal mochten lijden een liefdedienst te bewijzen en hun een vingerwijzing te geven, in welke richting zij genezing kunnen vinden.

(*Wordt vervolgd.*)

aan de Parijsche handelshoogescholen bedraagt meer dan 2500. Ook Lyon heeft reeds sedert 1857 een bekende handelschool voor meisjes. Het onderricht aan deze scholen vindt iederen werkdag van 5—8 uur plaats en omvat behalve de eigenlijke handelsvakken en talen, volkshuishoudkunde, physica en telegrafie.

Berichten uit de Kolonie.

Ten afscheid.

Hedenmorgen is Hr. Ms. *Zeeland* uitgestoomd onder het wisselen van saluutschoten met het fort *Amsterdam* ten afscheid.

Met dit plechtig ceremonieel, onder zeer veel belangstelling van het Publiek, heeft het laatste Stationschip van Harer Majesteits Zeemacht in de Caraïbische Zee onze haven verlaten om terug te keeren naar Nederland. Het Station Curaçao is van nu af opgeheven.

Wel zullen wij van tijd tot tijd nog een Hollandsch oorlogsschip binnen onze haven zien, om ons voor een paar weken, misschien een maand, te bezoeken, maar permanent hierblijven als Wachtschip in de Caraïbische Zee zal geen Nederlandsche oorlogsbodem meer.

Door het opheffen van Curaçao als maritiem station is een sterke band met het Moederland verbroken. De Nederlandsche invloed zal daar sterk door verslappen, het Hollandsch sprekend element zeer veel worden verminderd, wat Nederland als koloniserende mogendheid nu juist niet voordeelig wezen zal.

Over deze onverwachte daad van den nieuwen Minister lazen we nog niets in de Hollandsche Bladen.

De uitwerking der van hierdit verzonden protesten en bezwaren kunnen wij ook eerst later te weten komen.

Hopen we, dat Hr. Ms. *Zeeland* spoedig weder terugkeere naar Curaçao om de gebruikelijke drie jaren tropischen dienst te komen uitdienen.

Aan Colonel HOUWING en zijn Etat Major, aan de Heeren Officieren en Schepelingen roepen wij daarom niet een Vaarwel! maar Tot Weerziens! toe.

Nederland kan de twee Kolonies Suriname en Curaçao niet geheel zonder oorlogsschip laten.

Dat men dan later, als de *Zeeland* haar derde jaar is komen uitdienen, een schip van kleinere afmeting en geringer bemanning hierheen sture, maar IETS moeten wij hier hebben. Dat zullen de Marine-autoriteiten in Nederland toch wel inzien.

Zoodra wij vernemen, wat zij op onze bezwaren geantwoord hebben zullen we op de zaak terugkeeren.

Onderwijs.

Met goed gevolg hebben examen afgelegd:

Woensdag Mej. J. FORBES, en de Eerw. Zuster EMILIA voor de akte Engelsch;

Woensdag en Donderdag voor de akte Onderwijzeres 3e klas de Eerw. Zuster VITALIS;

Donderdag voor de akte Engelsch de Eerw. Zuster LIVINE.

Aan de geslaagden onze gelukwenschen!

St. Jozef's Gezellen.

Zondagavond was het Clubgebouw zóó vol, dat nog een 4e voorstelling noodig bleek. Deze werd gegeven op Dinsdagavond voor een goed bezette zaal.

De Gezellen hebben dus volop succes gehad, waarmede wij hen en hun Eerw. Directeur van harte geluk wenschen.

Onze Haven.

Prof. KRAUS wordt hier in Januari a. s. verwacht. De Ingenieur VAN DEN BROEK moet tegen dien tijd gereed zijn met de voorbereidende werkzaamheden, zoodat dus al heel spoedig hier wijs.

Watersnood.

Een vorige Directeur van het Departement van Openbare Werken, Heintje noemt geen namen, heeft den watervoor in de stad GEREGELD.

Veel werd er sindsdien over deze zoogenaamde regeling geklaagd, maar tot nog toe is er geen verandering aangebracht. De weinige regens der laatste jaren maakten den overlast niet zoo heel erg, dan dat hij door onze meegaande bevolking wel gedragen kon worden, zij het dan ook morend en spottend over die Hollandsche Waterbouwkundigen.

In dit regenjaar wordt het echter al te bar.

Op den *Roode Weg* hebben de menschen dammetjes voor hun erven moeten werpen.

Dat is nog zoo erg niet. Maar het water overdekt op regendagen een heel stuk van dien weg over de volle breedte. Aan weerskanten hebben de huizen een paar Meter water voor de deur, zoodat zij er met goed fatsoen niet uit of in kunnen, terwijl de vele voorbijgangers niet anders dan wadend door het water hun weg naar huis kunnen vervolgen.

Voor vrouwen, die dagelijks naar de markt, en kinderen, die dagelijks naar school moeten, is dit zeer lastig.

Des Zondags wordt het voor de kerkgangers al heel moeilijk hun godsdienstplichten te vervullen; in hun goede kleeren, moeten zij dan dwars door de Modderrivier.

Voor de gezondheid zal het ook wel niet bevorderlijk wezen, dat het water daar dagen lang vlak voor de huizen blijft staan.

Vóór die ingenieuze regeling waren dergelijke wantoestanden onbekend. Deze nieuwe verandering was heelemaal geen verbetering.

Aruba Phosphaat Maaty.

In dank ontvangen het Beredeneerd Verslag 1 Oct. 1912 — 30 Sept. 1913.

De phosphaatmarkt verkeerde in het afgeloopen jaar in zeer gedrukten toestand. De prijzen bleven laag, de vraag was zeer beperkt, terwijl de vrachtprijzen aanzienlijk waren gestegen. De Balkanoorlog is de voorname oorzaak geweest van den slechten toestand der markt en van de stijging der vrachtprijzen. De politieke toestand over geheel Europa creëerde eene algemeene stremming der transactiën, zoodat in den loop van 1913 de phosphaatmarkt in een droevigen toestand verkeerde.

Voor de Vereenigde Staten konden, wegens den lagen prijs van de eerste klasse phosphaat van Florida en Tenessee, geene contracten worden gesloten voor levering van de tweede klasse phosphaten van Aruba.

En ook in Europa was geen afzet mogelijk van de tweede klasse phosphaten.

In het afgeloopen jaar zijn uit Aruba vertrokken 13 schepen met phosphaat, onder welke 5 stoomschepen.

Een der schepen, in Augustus 1912 uit Aruba vertrokken, is op de kust van Frankrijk vergaan en de assuradeurs hebben het daarop verzekerd bedrag voldaan.

In de maand Januari 1913 werd aan de Kol. Kas uitgekeerd fl 6265,14½.

Over het algemeen moet gezegd worden, dat het voor de Maatschappij een ongunstig jaar is geweest.

Santa Barbara

Behalve de werklieden, die reeds vroeger in dienst werden genomen, zijn de vorige week 50 man gaan werken op Sta Barbara. 't Gaat dus beginnen. Het eerste schip de *Van Ittersum* heeft al geladen met phosphaat de haven Nieuwpoort verlaten.

Koloniale Raad.

Woensdagavond 8 uur openbare zitting.

Vliegen.

De vliegeniers hebben verklaard te zullen vliegen. Met de *Zulia* verwacht men een nieuwe schroef, terwijl de oude hier gerepareerd wordt.

Het ongeluk van Donderdagmiddag wordt toegeschreven aan den modderigen weg, welke het sturen zeer bemoeilijkte. Ook was door den velen regen het toestel te zwaar geworden.

Kamer van Koophandel.

Donderdag a.s. verkiezing van de nieuwe leden.

Commandant Appel

heeft een verwonding opgeloopen door het springen van drie kogelfleschjes bij het leggen in een ijskist. Hopen wij op een spoedig herstel.

Onze Financiën.

Het gaat goed. Aan *belastingen* kwam in, gedurende het 3e kwartaal van dit jaar:

op	Curaçao	f 109.500 92½
	Aruba	8.763.46½
	Bonaire	3.922.93
	St. Martin	2.825.96
	St. Eustatius	1.935.87
	Saba	2.083.96

aan *Inkomsten van onderscheiden aard*:

op	Curaçao	f 15.510.07
	Aruba	3.402.62
	Bonaire	2.292.42
	St. Martin	1.090.23
	St. Eustatius	833.84½
	Saba	406.45

Havendrukte.

Een een paar weken geleden schreven wij over: *Een drukke dag in onze haven.* Men denke nu niet, dat zulke dagen *witte raven* zijn, neen, dat is verre bezijden de waarheid.

Hoewel, de eene dag meer de andere minder, heerscht er een flinke bedrijvigheid, die niet allen aanhoudt, doch zich in voortdurenden bloei mag verheugen. Zoo verdient o.m. 13 Nov. ll. vermelding. Op dien datum liepen hier binnen

het S.S. *Caracas* van New-York
het S.S. *Maracaibo* van Maracaibo
het S.S. *Niederwald* van Hamburg

bovendien kwamen nog binnen de Schoeners *Margarita* van Aruba, de *Mita* van Bonaire en de *Aeroplano* van Aruba. Dit laatste schip liep juist de Curaçaosche wateren binnen doen, eenige oogenblikken daarna, de Amerikaansche luchtschipper met zijn *Aeroplano* in het water terecht kwam.

Dienzelfden dag verlieten onze haven.

het S.S. *Caracas* naar La Guayra
het S.S. *Maracaibo* naar New-York
het S.S. *Merida* naar Maracaibo
de Schoener *Silfide* naar Barahona

en de Bijlanders *Emelia* en *Adonis* naar Bonaire.

De *Niederwald*, alsmede de *Bavaria*, die reeds op 12, Nov. hier was aangekomen van Colon, vertrokken beiden op 14 Nov; de eerste naar Colon de laatste naar Hamburg. Zulke staaltjes bewijzen duidelijk, dat de Haven van Curaçao met glans kan wedijveren met welke haven dan ook van West-Indie. St. Thomas laat ze, wat drukte en verkeer betreft, ver achter zich. De sommen gelds, die aan onze kolonie besteed worden, kunnen niet beter worden gebruikt dan aan de haven om haar te maken tot een *modelhaven*; een *eerste klas haven*; een haven; waar *alle* schepen kunnen binnenloopen zonder *noodeloos van gevaar* voor vastraken of aanvaren.

Officieele berichten.

De 1ste commies ten kantore van den Kolonialen Ontvanger alhier W. A. C. Willemsen, is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van Kolonialen Ontvanger.

Posterijen

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

A. J. Delville, Esther Echée, Julio Rechi-el, Anita Bernado, Juan Mayol, Vencelia Olivet, Francisco A. Pastor, Eureteria German, Stebana Ricardo, Petronilla Rodrigues, W. Timmers Jr., Francisco Otales, Adela Pereira, J. Williamson.

Aangeteekende stukken: Laura de Osorio, Domenil Piter de Henriques, Sabol Hermanos Benaim 19, Virginia de van der Dijs 2.

Drukwerken: Dr. I. de Blaauw, H. A. Dalen, Commandant Van Baaren.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Durch Kampf zum Sieg Marsch (1e uitv.) [G. Herold
2. Berlin wie es weint und lacht ouverture [A. Conradi
3. Felipe IV Valse Gonsales
4. Fantaisie sur Richard Coeur de Lion F. Grety
5. Paulus Marsch (1e uitv) H. Reinisch
6. Fantaisie sur Lucie di Lammermoor G. Donizetti
7. Les Petits Oiseaux Valse pour Piccolo Douard
8. Good Night Valse (1e uitv) J. Boskaljon

Ratten.

In de laatste week werden 123 ratten in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Oct.. 1913 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand October	82	10237	9236	35	256207	155576
Vorige maanden	812	94971	86598	313	2071421	1302307
Totaal	894	105208	95834	348	2327628	1457883

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 14 November 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1ste kw.	„	0.60
id. per KG. 2e kw.	„	0.50
HUIDEN per K.G.	„	0.75
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.10
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.55
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„	3.87½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	4.—
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8.
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA		
„ „ 9 „ „	„	10.—
„ „ 10 „ „ OLA	„	12.
„ „ 11 „ „	„	—
„ „ 12 „ „ OLA	„	15
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	

SCHEEPSBERICHTEN.

(OFFICIEEL)

van 1 tot 31 Oct.

Binnengekomen. VAN	SCHEPEN	Uitgezeild NAAR	SCHEPEN
Aruba	15	Aruba	25
Barbados	1	Barbados	7
Bonaire	37	Bonaire	24
Isl Barlov.	1	Isl Barlov.	1
Cartagena	1	Cuba	1
Colon	1	Daafboolbaai	1
Maracaibo	13	Maracaibo	10
La Vela de Coro	3	La Vela de Coro	2
Pto Cabello	3	Pto Cabello	1
Rio Hacha	3	Rio Hacha	4
P Colombia	1	La Guayra	2
Sto Domingo	3	Sto Domingo	2
Guanta	1	Zee	1
totaal	82	totaal	82

Een zeer goed teeken is het, dat de zeilvaart op Maracaibo zoo'n mooie figuur maakt in October, 8 goeletten meer dan in Sept. l. l.

Rust en vrede bij onze naburen hebben ook op onze scheepvaart het gunstigste gevolg.

Ook van Sto Domingo kwamen de zeilschepen weer onze haven drukker bezoeken, ten gevolge der herstelde rust.

Het aantal stoomschepen, dat onze haven aandeed in de afgeloopen maand October bedroeg 35.

Vanaf Januari tot primo November is onze haven reeds bezocht door 348 stoomschepen; dat is 34 meer dan gedurende het *geheele* jaar 1912. Een prachtige vooruitgang voor de groote scheepvaart. De bruto inhoud der ingeklaarde stoomschepen tot 1 November bedraagt reeds 2.327.628 M³, de netto 1.457.883 M³.

De totale netto inhoud der stoom- en zeilschepen tot 1 Nov. is reeds 1.553.717 M³.

Geven we nu eens een lijstje van de laatste 3 jaren, dan zien we daaruit duidelijk de zeilvaart en bloei

der scheepvaart op ons eiland.

De netto inhoud der ingeklaarde stoom- en zeilschepen was in

1910 1.548.589 M³
1911 1.626.645 „
1912 1.761.677 „

1913 heeft dus met zijn *eerste 10 maanden* reeds het jaar *1910* overvleugeld.

Het stijgend belang eener haven moet niet zoozeer gezocht worden in het *aantal schepen* maar in den groei der tonnenmaat.

Uit de naburige Republieken.

Santo Domingo. President Bordas houdt de teugels van het bewind stevig vast en tracht het bestuur weer op den goeden weg te brengen. Een circulaire tot de ambtenaren gericht herinnert hen, die in dienst zijn van het Gouvernement, aan hun duren plicht, het Gouvernement ook te steunen. Zoolang zij dienaren zijn van den Staat, moeten zij overal den Staat verdedigen en beschermen en niet heulen met den vijand en den Staat vijandig gezind zijn en in 't geheim tegenwerken. Of vriend, of vijand; maar niet dubbelslachtig. Blijven zij ambtenaren, dan moeten zij ook steun verleenen. Onverschillig blijven en zich niet verklaren in deze moeilijke tijden is laf en een eerlijk man onwaardig.

De President hoopt dus op al zijn ambtenaren te kunnen rekenen.

Met de Tentoonstelling van San Francisco gaat het nog maar niet naar wensch. De regeering van Washington stuurt nu werfagenten, propagandisten uit. Met de *Birmingham* kwam op Sto Domingo een Commissie van drie leden aan om wat geestdrift te wekken en tot deelneming aan te sporen. Van Sto Domingo gaat de Commissie naar Colon en van daar naar Panama, daarna worden bezocht Nicaragua, Honduras, Costa Rica, San Salvador en Guatemala.

Een tweede commissie zal worden uitgezonden naar Venezuela, Colombia, Euador, Bolivia, Perú, Brazilie, Chili, Argentinië, Uraguay en Paraguay.

Curaçao wordt niet vernoemd.

Venezuela Deze republiek plukt reeds de zoete vruchten des vredes; de handel gaat daar met reuzenschreden vooruit.

In 1908 bedroeg de gezamelijke waarde van den handel 126.566.173 bolivares en in 1912 was dit bedrag gestegen tot 237.460.351, tot bijna het dubbele; en dat in 4 jaar tijds.

De uitvoerhandel vertegenwoordigde in 1908 een waarde van 75716293 B. en in 1912 was dit geklommen tot 130.885.536 B.

De invoer gedurende 1908, bedragend een waarde van 50.849.880 B, is in 4 jaar tijds meer dan verdubbeld en vertegenwoordigde in 1912 een waarde van 106.514.817 B.

De inschrijving voor een kapitaal van Een Millioen Bolivares tot oprichting van een centrale suikerfabriek in La Ceyba is deze dagen volteekend.

De beteekenis van den handel kan men afleiden uit het feit, dat op 4 Nov. ll. van Maracaibo vertrok een enkele boot der Red „D” na aldaar 11.972 colli te hebben ingenomen aan koffie, huiden, gedroogde visch, cacao etc. wegende te samen 654.027 Kilo en vertegenwoordigende een waarde van 873.842 Bolivar en 60 cent.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

IERLAND.

De schrijver der Van Dag tot Dag artikelen in het *Handelsblad* neemt het op voor Ierland. Hij laakt met nadruk het gedrag der conservatieven, die, om de Homerule te keeren, met niets minder dan oproer en burgeroorlog in het Iersche gewest Ulster dreigen. „De Britsche conservatieven”, zegt hij, „handelen als ondeugende, bedorven kinderen, die altijd hun zin hebben gehad in Ierland, en nu een vuurtje maken bij een kruitmagazijn, omdat aan hun dwingelandij in het Iersche Huis een einde wordt gemaakt”.

Zooals men weet is bij deze agitatie tegen Ierland's zelfbestuur en tegen de wet, welke dit in de toekomst stelt, het anti-papisme een voorname drijfveer. De Engelsche antipapisten gunnen aan het in groote meerderheid katholieke zuster-eiland dat zelfbestuur niet, en in Ulster, het eenige Iersche gewest, waar de protestanten talrijk zijn, roeren zij zich thans geducht.

De schrijver in het *Handelsblad*, doet daarop terecht den nadruk vallen. In Engeland spreken de conservatieve, of tory-bladen alleen van Ulster's verzet als een bewijs, dat het onder rechtstreeksch Engelsch gezag wil blijven. „Dat klinkt het meest nationaal en het sympathiekst”, zegt hij, om dan voort te gaan:

Maar leest de Iersche kranten van het Noorden eens, luistert naar wat op de vergaderingen gezegd wordt en hoe de opgewonden lieden door de straten van Belfast loopen, schreeuwende: „to hell with the pope”, en men zal eens vooral weten, dat Protestantsche haat tegen Rome de beweegkracht van Sir Edward Carson's verzet tegen het parlement is.

De kleine Protestantsche minderheid heeft, gesteund door Engelsche bajonetten, eeuwenlang Ierland geregeerd. Haar kerk was de Staatskerk, de millioenen Roomschen moesten den duizenden Protestanten gehoorzamen. Onder Gladstone kwam groote verbetering, die aanhield. En het Britsche parlement heeft nu opnieuw aan Ierland de zelfregeering geschonken, welke tot nu steeds door het Hoogerhuis van Britsche landeigenaars onmogelijk gemaakt, ten laatste op het punt staat over de hoofden van het Huis der Lords heen te worden ingevoerd.

Als laatste middel van verzet tegen den wil en wensch van zeven achtsten der Ieren en van het Britsche Huis der Gemeenten, hebben de Torries nu Ulster's dweepzucht gewekt. Gepredikt werd, dat de Protestanten van het Noorden onder het juk van Rome gekneld zouden worden, zoodra Ierland zichzelf regeerde, daar de Roomschen de meerderheid worden. En de dweepzucht, dus ontbrand, is de beweegkracht, die met burgeroorlog en godsdienstoorlog dreigt. In de fabrieken van Belfast, waar de meeste werklieden Protestantsch zijn, werden de Roomsche werklieden reeds mishandeld en verjaagd en alom in Ulster werd de Protestantsche trom geroerd.

En dit geheel ten onrechte en zonder zweem van aanleiding!

Wie de katholieke Ieren kent, weet, dat hun katholicisme zachtmoedig en verdraagzaam is. Ik ken zoovele Protestanten, die in het Roomsche Ierland wonen in het Zuiden en Westen en midden van het land en die allen getuigen, hoe eendrachtig en welwillend ze samen leven met de Roomschen die hen omringen. Vaak verkeerde ik zelf in die streken. Ik merkte op en onthield. Urenlang zou ik hierover kunnen vertellen en bewijzen aanvoeren.

Maar redeneert eens met dweepers!

En het onwaarachtige van de gestookte vrees voor Roomsche dwingelandij blijkt mij steeds door de volgende overweging. Van die dwingelandij en vervolging zouden toch voornamelijk te lijden hebben de Protestanten, die, verspreid over geheel Ierland, omgeven zijn door een Roomsche meerderheid. En wat willen Belfast en omgeving doen? Zij willen zich afscheiden van die bedreigde broeders in den geloove, inplaats van door hun macht en invloed in een Iersch Parlement er voor te waken, dat geen maatregelen worden voorgesteld om Protestanten te onderdrukken.

Zoo onridderlijk zijn zelfs dweepers toch niet!

Hieruit blijkt, dunkt mij, dat ze niet vreezen Roomsche overheersching der *meerderheid*, maar de overheersching der *minderheid* willen handhaven.

Dit alles is zeer juist. En nog duidelijker komt de onredelijkheid en onverdraagzaamheid der anti-papisten uit, wanneer men weet, dat — zooals Van Dag tot Dag in herinnering brengt — „ook Ulster een meerderheid van nationalisten (home rulers) naar het Britsche Parlement afvaardigt, dat zelfs de vier ultra-Protestantsche provincies van Ulster een gemengde bevolking hebben, en dat Armagh, het centrum van Protestantsche onverdraagzaamheid en heerschzucht, tevens de kerkelijke hoofdstad is van Roomsch-Katholiek Ierland, dat Armagh de kathedraal-zetel is van kardinaal Logue, die de Katholieke *Primas* van *All Ierland* en overtuigd Ruler is”.

ENGELAND.

De engelsche minister Lloyd George heeft onlangs in een te Bradford gehouden rede in groote lijnen de landpolitiek der Britsche regeering uiteengezet.

Hij is van oordeel, dat de quaesties van Home Rule en de scheiding van Kerk en Staat in Wales feitelijk hun beslag hebben gekregen.

Daar de regeering het volk „uit het moeras wil trekken”, is de tijd gekomen een onderzoek in te stellen naar de groote macht der grootgrondbezitters.

De minister stond stil bij de schadelijke toestanden in het landbouw bedrijf en betoogde, dat de landbouwer behoorlijk moet worden betaald en gehuisvest en dat het hem mogelijk moet worden gemaakt om vooruit te komen.

Het grootgrondbezit, ging hij voort, is het grootste en minst gecontroleerde monopolie in het rijk. Het grootste gedeelte van het grondgebied in Engeland is in handen van weinigen, die, als zij willen, er een wildernis van kunnen maken en, door de wet beschermd, zich meer kunnen veroorlooven dan een overwinnaar in een vreemd land.

Daarna sprekende over den toestand van de landbouwende bevolking, noemde de minister de betaalde loonen te laag en de arbeidsvoorwaarden der landarbeiders een schande voor een machtig en rijk land.

Het monopolie der grootgrondbezitters moet mitsdien flink en krachtig tegengegaan. De beste arbeidskrachten moeten voor den veldarbeid beschikbaar komen, door den landbouwer een loon te waarborgen, waarvan hij, ruim kan leven, door hem goede arbeidsvoorwaarden en vervoermiddelen te veszekeren. Er moet een eind komen aan het stelsel, dat sommige spoorwegmaatschappijen voorrechten aan het buitenland verleenen, die een Engelschman niet kan bedingen.

De gemeenschap zoowel als bijzondere personen moeten tegen billijke voorwaarden de beschikking kunnen krijgen over grond, die voor den landbouw bestemd is en de staat moet door wetgeving, bestuursmaatregelen en financieele hulp dit doel helpen verwezenlijken.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart 1912 t|m 31 Augustus 1912 onder No. **4623 G**, t|m No. **3700 H** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **20n Nov.** a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 9n Nov. 1913

De Voorzitter.
A. JESURUN.

Op den 5n dezer is te Arroyo, Pto. Rico, overleden onze schoonbroeder, de Heer

Pedro San Clemente Baequer.

GEZUSTERS HUYKE.

Eenige Kennisgeving.

Curaçao, 15 Nov. 1913.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 8 NOV. – 22 NOVEMBER.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	8 Nov.	New-York	8 Nov.	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	8 „	Amsterdam	9 „	New-York
Merida	A Johanson	9 „	Maracaibo	10 „	La Guayra
Merida	A Johanson	12 „	La Guayra	13 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	13 „	Maracaibo	13 „	New-York
Caracas	Furst	13 „	New-York	13 „	La Guayra
Pr Fr Hendrik	H J v d Goot	15 „	New-York	16 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	19 „	Maracaibo
Caracas	Furst	19 „	La Guayra	19 „	New-York
Zulia	S S Morris	22 „	New-York	22 „	Maracaibo
Prins Willem I	A R Nuboer	22 „	Amsterdam	23 „	New-York
Skogstad	Hansen	30 Oct	Norfolk	11 Nov.	Cuba
Siena	R Raffo	7 Nov.	Colón	7 Nov.	Genova
Floridian	Bolton	7 Nov.	Liverpool	7 Nov.	Sta Martha
Niederwald	L Schubart	13 „	Hamburg	14 „	Pto Colombia
Bavaria	K Graalfs	12 „	Pto Colombia	14 „	Hamburg
Antonio Lopez	Autich	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Orator	Packe	15 „	Liverpool	15 „	Cartagena

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Hirondelle H	8 Nov.	Maracaibo	*Lady C*	8 Nov.	Rio Hacha
Refugio H	9 „	Aruba	*Refugio H*	11 „	Aruba
Frieda H	9 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	11 „	Aruba
Perla de Ozama	9 „	Barahona	*Virginia H*	10 „	Vela de Coro
Estelle H	9 „	Isl. Barlov.	*Estelle H*	12 „	Aruba
Juan Luis H	10 „	Sta Marta	*Silfide H*	13 „	Barahona
Olympia Alm	10 „	Pt Colombia	*Hilda C*	12 „	Maracaibo
Willy Swift Am	10 „	Mayaguez	*Estelle H*	17 „	Bov Eilanden
Dinorah D	11 „	Azua			
Mina H	12 „	Bonaire			
Inanita D	12 „	Pto Rico			
Mita H	13 „	Bonaire			
Margarita C	13 „	Aruba			
Virginia H	14 „	Vela de Coro			

8 Nov. is het Engelsch S.S. **TAGUS** (5500 ton) van de R. M. S. P. gepasseerd op zijne reis van Colón naar Southampton.

Vandaag 15 Nov. vertrekt H M **ZEELAND** naar Holland.

Heden wordt de **ESTELLE** verwacht van Aruba.